SIGTUNA KOMMUN

NATURVÄRDESINVENTERING

GENERALKONSULT ROSERSBERG

2019-02-22

NATURVÄRDESINVENTERING

Generalkonsult Rosersberg

Sigtuna kommun

KONSULT

WSP Sverige AB
Dragarbrunnsgatan 41
753 20 Uppsala
Besök: Dragarbrunnsgatan 41
Tel: +46 10 7225000
WSP Sverige AB
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
http://www.wspgroup.se

KONTAKTPERSONER

Mats Wilhelm Petersson

010 – 721 03 77

mats-wilhelm.petersson@wsp.com

Christina Borg

010 – 722 69 11

christina.borg@wsp.com

UPPDRAGSNAMN
Generalkonsult Rosersberg

UPPDRAGSNUMMER
10264422

FÖRFATTARE
Mats Wilhelm Petersson

DATUM
2019-02-22

ÄNDRINGSDATUM

INNEHÅLL

1 INLEDNING 4

1.1 BAKGRUND 4

1.2 INVENTERINGSOMRÅDET 4

2 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING 5

3 NATURVÄRDESINVENTERING 5

3.1 FÖRSTUDIE 6

3.2 RESULTAT FRÅN INVENTERINGEN 6

3.2.1 Områden med naturvärden 7

3.2.2 Punktobjekt med naturvärden 10

4 REFERENSER 11

Bilaga 1. Metodbeskrivning naturvärdesinventering

Foton: Carl Noyce / WSP

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Enligt kontrakt daterat 2018-06-18 har WSP förbundit sig att inför detaljplanearbete inom stadsbyggnadsprojekt Rosersberg bostäder utföra en naturvärdesinventering (NVI) enligt SIS standard (se bilaga 1) på fältnivå medel samt med tillägget naturvärdesklass 4 och värdeelement värdefulla träd.

1.2 INVENTERINGSOMRÅDET

Inventeringsområdet består omväxlande av blandskogsdungar, åkrar med åkerholmar och några övergivna före detta åkerbitar som avskilts vid anläggande av cykel- och promenadvägar. Ett brett dike går genom den centrala delen av området.

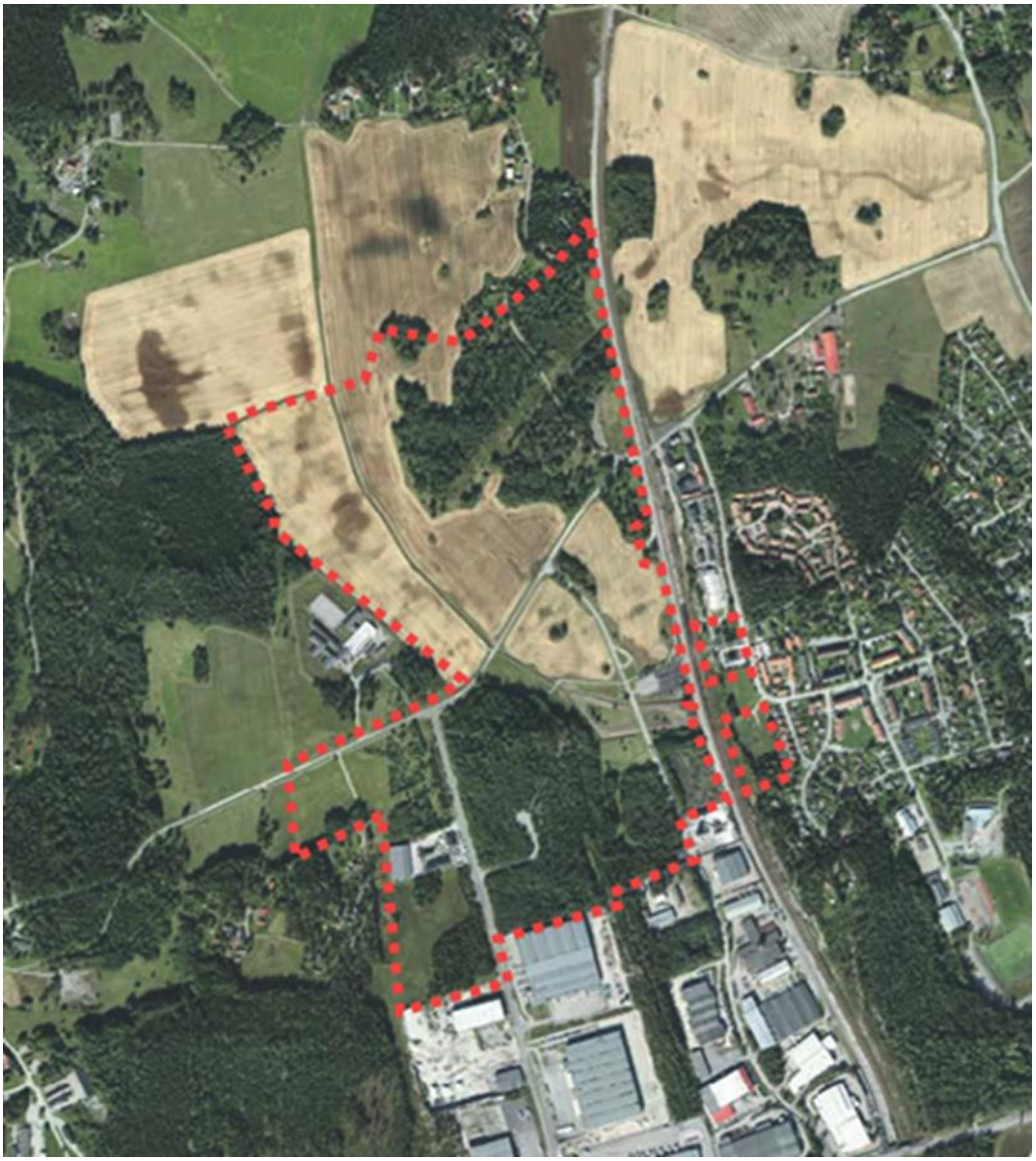

Figur 1. Planområde för stadsbyggnadsprojekt Rosersberg bostäder.

2 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

- Inga områden med höga naturvärden identifierades vid inventeringstillfällena, men ett område har påtagligt naturvärde, framför allt på grund sin förekomst av de rödlistade skalbaggarna reliktbock och grönhjon samt ett antal skalbaggar som är signalarter. Fyra områden med visst naturvärde avgränsades också.

Avsaknaden av rödlistade arter eller arter upptagna i artskyddsförordningens bilaga 2 i områdena med visst naturvärde medger egentligen inte att de uppnår detta värde eftersom de har ”ett obetydligt artvärde” (se bilaga 1). Att bedömningen ändå blev ”ett visst naturvärde” grundar sig på förekomsten av stora gamla sälgar som vi vet är viktiga substrat för skalbaggar som är svåra att hitta under en översiktlig NVI. Sälgarna är dessutom mycket viktiga som nektar- och pollenkälla för humlor och solitära bin under våren.

Kring de grova tallarna med spår av den rödlistade reliktbocken (punktobjekt b, c och d) finns 4-5 icke angripna tallar som bör sparas vid exploatering eftersom de senare kan bli lämpliga som fortplantningsplats för relikbock.

Förutom dessa tallar finns många grova aspar och gamla sälgar i de naturvärdes-bedömda områden. De är inte utprickade individuellt eftersom sparande av enstaka träd utan omgivande skog inte är bra naturvård. En viss frihuggning från skuggande granar rekommenderas dock för att öka solexponeringen och insektsfaunan.

En utförlig förteckning av naturvärdesträd i en del av det norra området finns i den naturvärdesinventering som utförts av företaget Calluna åt Trafikverket, se referenser. I denna rapport finns också kompletterande artobservationer som lagts in i delområde 3 som därmed uppgraderats till påtagligt naturvärde. Detta delområde är det mest intressanta och bör ges stor hänsyn vid exploatering.

Enstaka döda och murkna men fortfarande stående björkar med håligheter där det förmodligen under försommaren häckat mesar och flugsnappare finns i hela området. Det är emellertid min bedömning att de kommer att falla innan exploateringen kommer att påbörjas och då inte längre vara aktuella som boplats för fåglar och eventuella fladdermöss.

Stora ekar, som brukar ha värdefulla håligheter för ugglor, andra fåglar och fladdermöss, saknas i området.

Ett antal biotopskyddade diken och stenmurar påträffades. Sådana objekt är automatiskt skyddade av lagstiftning.

3 NATURVÄRDESINVENTERING

För att undersöka aktuell status genomfördes fältinventering för Naturvärdesinventering (NVI) 23 juli 2018 av Carl Noyce samt 22 augusti 2018 av Mats Wilhelm Petersson. Resultatet av denna inventering samt sammanställning av befintlig information rörande aktuellt område presenteras i denna rapport. Rapporten har granskats av Christina Borg.

Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och bedöma vilka naturvärden dessa har. Identifierade områden redovisas i rapporten.

Metodiken som följer svensk standard beskrivs i bilaga 1. I detta uppdrag tillkommer också kartläggning av värdeelement; specifikt för detta område värdefulla träd.

Rapportens mål är att belysa naturvärdena och ge rekommendationer för att minimera risken för att negativa konsekvenser uppstår. Den betydelse som exempelvis de öppna markerna i inventeringsområdet har för andra värden som rekreation eller kulturhistoria, ligger utanför denna inventering.

3.1 FÖRSTUDIE

För att erhålla en översiktlig bild av förekomsten av rödlistade eller hotade arter, gjordes ett utdrag i Artportalen (se referens). Rödlistning är ett system som utvecklats av den internationella naturvårdsunionen (IUCN) för att utvärdera tillståndet för arter i naturen. Rödlistan tas fram av ArtDatabanken vid SLU och fastställs av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Syftet med rödlistan är att identifiera arters tillstånd och status i Sverige baserat på ett antal kriterier som omfattar skattningar av populationsstorlek, förekomst, utbredning och trender. Följande klassificering görs av rödlistade arter:

Kunskapsbrist (DD), Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN), Sårbar (VU) och *Missgynnad (NT).* De rödlistade arter som kategoriseras som endera *Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN)* eller *Sårbar (VU)* benämns *hotade*

Inga sådana rödlistade eller hotade arter finns noterade i Artportalen de senaste 10 åren (sökning juli 2018), förutom en ask i hundrastgården som ligger vid den avspärrade järnvägsövergången på Slottsvägen.

3.2 RESULTAT FRÅN INVENTERINGEN

Inventeringsområdet utgörs framför allt av öppen jordbruksmark (åkermark), bebyggelse och mindre skogsområden. Rosersbergsbäcken som är kraftigt påverkad av dikning och uträtning, går genom området. Ett flertal objekt som omfattas av det generella biotopskyddet har identifierats, men de har inte särskilt värderats för naturvärdesklass. Dessa redovisas i figur 2 samt i tabellen nedan.

B1: Åkerholme

B2: Stenmur

B3: Stenmur

B4: Vattenförande dike – stillastående vatten och vattenväxter. Se omslagsbild.

B5: Åkerholme

B6: Åkerholme

B7: Åkerholme

B8: Åkerholme

B9: Vattenförande diken – stillastående vatten och vattenväxter

B10: Vattenförande diken – stillastående vatten och vattenväxter

B11: Vattenförande diken – stillastående vatten och vattenväxter

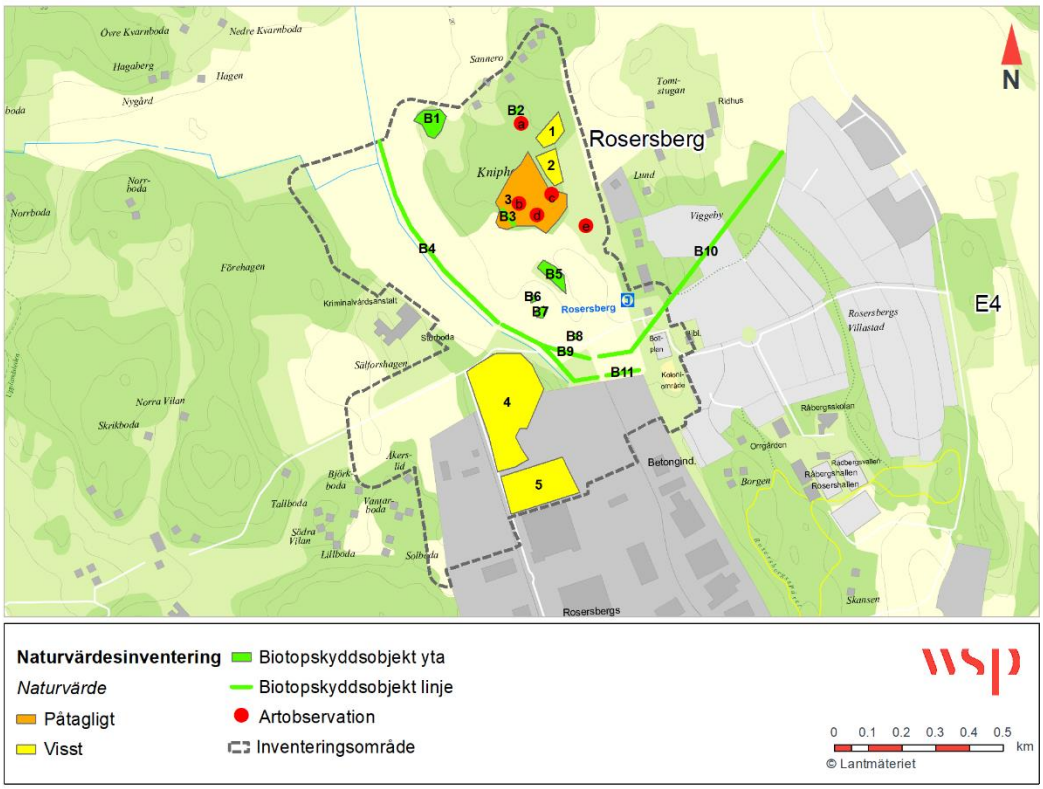

Figur 2 Områden och linjeformade objekt som vid inventeringen identifierarats med naturvärde, samt förekomster av skyddsvärda träd, rödlistade arter och biotopskyddade objekt.

3.2.1 Områden med naturvärden

Delområde nr 1 – Blandskog längst upp mot norr vid järnvägen/Slottsvägen.

Naturvärdesklass 4: Visst naturvärde

Skogen innehåller några stora aspar som kan fungera som boträd för hackspettar, några stora sälgar, samt rönn och oxel som är viktiga nektar- och pollenkällor för insekter på våren och producerar bär till fåglarna på hösten.

Området har ett visst biotopvärde och ett obetydligt artvärde, vilket sammantaget ger ett visst naturvärde.

Ingen naturvårdsart.

Ingen bild.

Delområde nr 2 – Blandskog vid järnvägen/Slottsvägen

Naturvärdesklass 4: Visst naturvärde

Skogen innehåller några stora aspar som kan fungera som boträd för hackspettar samt några stora sälgar.

Området har ett visst biotopvärde och ett obetydligt artvärde, vilket sammantaget ger ett visst naturvärde.

Inga naturvårdsarter.

Figur 3. Bilden visar äldre träd inom delområde 2.

Delområde nr 3 – Skogs- och hagmarksområde norr om Slottsvägen

Naturvärdesklass 3: Påtagligt naturvärde

Till största delen ett igenväxande hagmarksområde med spår av hagmarksflora i ett för övrigt gräsdominerat markskikt. Området är glest bevuxet av stora tallar, björkar, asp och sälg.

Området har ett visst biotopvärde och ett visst artvärde, vilket sammantaget ger ett påtagligt naturvärde.

Ingen bild.

Naturvårdsarter: Spår av reliktbock (rödlistad NT) påträffades vid inventeringen. Dessutom från Callunas inventering: grönhjon (rödlistad NT), myskbock (signalart), svart praktbagge (signalart), granbarkgnagare (signalart), spillkråka (rödlistad NT), gröngöling (rödlistad NT), gulsparv (rödlistad VU).

Delområde nr 4 – Skogsområde norr om Nickelvägen

Naturvärdesklass 4: Visst naturvärde

Skog i söder med en stor mängd uppväxande sälgar och några gamla sälgar. I norr med gammal granskog, dock utan skyddsvärda barrträd. Några gamla sälgar och grova aspar och en del liggande död ved utgör potentiella substrat för lavar och vedsvampar.

Området har ett visst biotopvärde och ett obetydligt artvärde, vilket sammantaget ger ett visst naturvärde.

Inga naturvårdsarter.

Figur 4. Vacker, men ur naturskyddssynpunkt ej skyddsvärd granskog i norra delen av område 4.

Delområde nr 5 – Skogsområde nära fabriksområdet
Naturvärdesklass 4: Visst naturvärde

Några riktigt gamla sälgar med skalbaggsgångar och spår efter födosökande hackspettar växer i området. Många yngre sälgar; vissa delområden utgörs av sälgskog som har potential att med tiden ersätta de gamla sälgarna som substrat för lavar, vedsvampar och insekter.

Området har ett visst biotopvärde och ett obetydligt artvärde, vilket sammantaget ger ett visst naturvärde.

Inga naturvårdsarter.

Figur 5. Exempel från delområde 5 på gammal sälg som finns i alla naturvärdesklassade områden.

3.2.2 Punktobjekt med naturvärden

Punktobjekt a – Mycket kraftig tall vid Norrsundavägen

Naturvärdesklass 4: Visst naturvärde

Ovanligt kraftig tall, mest värdefull för landskapsbilden eftersom den ännu inte härbärgerar några naturvårdsarter, men kan med tiden koloniseras av skalbaggar från punktobjekt b, c och d.

Ingen bild.

Punktobjekt b, c och d – Stora tallar

Naturvärdesklass 3: Påtagligt naturvärde

Tre tallar som ingår i delområde 3 med angrepp av reliktbock. Även andra naturvårdslistade skalbaggar finns i omgivningarna, se förteckning under delområde 3.

Träden har ett visst biotopvärde och ett visst artvärde, vilket sammanlagt ger ett påtagligt naturvärde.

Ingen bild.

Naturvårdsart: Reliktbock (rödlistad NT).

Punktobjekt e – Stor ask
Naturvärdesklass 4: Visst naturvärde
Ask är inte hotad av exploatering utan av sjukdomen askskottssjuka. Ingen bild. **Naturvårdsart**: Ask (rödlistad EN).

4 REFERENSER

Artdatabanken SLU, Uppsala. Rödlistade arter i Sverige 2015.

Artportalen: www.artportalen.se

Artfakta för rödlistade arter: https://artfakta.artdatabanken.se

Artskyddsförordningen: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/artskyddsforordning-2007845_sfs-2007-845

Skogsstyrelsen: https://skogskartan.skogsstyrelsen.se/skogskartan/

Trafikverket 2018: Naturvärdesinventering i anslutning till Väg 891 i Rosersberg. Planskild vägkorsning Slottsvägen, Sigtuna kommun, Stockholms län. Utkast.

WSP Stab

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10 7225000
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com